Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 23 (511). Неділя, дня 9. червня 1929. Рік XI.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 11—1.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ

За текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошеннє 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

Памяти піоніра нашого відродження.

Століття заснования першого мистецького хору на галицькій волости, в княжому городі Перемишлі при Іванівськім катедральнім соборі, відсвяткувало українське громадянство двома врочистими концертами, дня 26. травня в Перемишлі, і дня 2. червня у Львові. Свято це було вшанованням памяти першого піоніра галицького національного відродження, перемиського епископа, *о. Івана Снігурського.*

Його діяльність в Галичині розпочинається в часі повного культурного і національного занепаду нашого народу під Австрією. Нечисленна тоді українська світська інтеліґенція і ціле духовенство були спольонізовані. Для характеристики тодішних часів досить згадати, що деколи український священик не знав ні говорити ні читати по українськи. Щоб могти відправити Службу Божу, давав увесь служебник переписати латинськими буквами, а проповідь в церкві говорив по польськи.

Серед тої темряви являється в Перемишлі о. Іван Снігурський, приїхавши з Відня як новоіменований епископ. Чоловік з европейською освітою, обзнакомлений як слід з чеським народнім відродженням, з кипучою рухливостю і енерґією береться до релігійно-національної праці, так що ціла його архієрейська діяльність в Перемишлі — це щира і велика служба своїй Церкві і свойому народові. Через те Перемишль стає першим нашим культурно-національним осередком.

Під впливом корифеїв чеського відродження Ганки і Шафарика, з якими часто стрічався у Відні як богослов, а опісля як сотрудник і парох церкви св. Варвари, еп. І. Снігурський цілу енерґію вкладав в це, щоб привернути права українській мові в щоденнім життю. Зачав від себе тим, що увесь його двір і вся служба мусіли з ним і між собою говорити по українськи, цего самого вимагав і від підчиненого йому духовенства. Бачучи упадок гр. кат. Церкви, яка була причіпкою костела і була на дорозі повної асиміляції з латинством, еп. Снігурський, щоб оживити церковне життя в дусі східної Церкви, основує церковний хор, для якого не жалує ні трудів ні грошей, спроваджуючи аж з Моравії учителів і діріґентів хору. І від часу, коли в соборній церкві в кожду неділю і свято співав цей хор композиції Бортнянського — вона наповнялась битком вірними. Тоді й усунено орґани з перемиської катедральної церкви.

Був це, так сказатиб, революційний крок еп. Снігурського і хто зна, чи він не заплативби був цего кроку утратою епископського престола, якби не його авторітет і великі впливи у віденських високих кругах. Цеж був час боротьби — уживаючи нинішних термінів — „повних католиків“ з „візантійством“. Ті „повні католики“ в р. 1817 спонукали кардинала Северолі написати остре письмо до перемиського епископа Левицького, а коли він пробував оправдатися, то папа власноручно висловив йому своє невдоволення. Але в закидах кардинала Северолі австрійський уряд бачив вмішування римської курії в справи внутрішно-державні і справу зліквідував на користь еп. Левицького. Про ці доноси до Риму, еп. Левицький дослівно писав так:

„Ця кульгава денунціяція вийшла від черців василіян і від Поляків. Василіянський провінціял, ігумен святоюрського монастиря Доротей Михальський, член польського „уряду народового“ в Галичині в 1809 р., бажав бути митрополитом, а Модест Гриневецький хотів бути перемиським епископом. Полякам же не подобалося Товариство греко-католицьких священиків, що має за мету укладати українські популярні книжки. Так ось ті черці василіяни за підмогою Поляків і підюдили кардинала Северолі написати це письмо“.

Річ ясна, що подібне грозило і еп. Снігурському, тимбільше, що переляканий „перемиською візантійщиною“ Львів заборонив під загрозою ексклюзії вихованкам дух. семинарії співати композиції Бортнянського. І як католицький уряд Австрії оборонив еп. Левицького, так і католицький примас оборонив византійські композиції Бортнянського і самого еп. Снігурського. Сталось отже це, чого ми є свідками і нині, а саме, що неупереджених чужинців захоплює в нашій Церкві те, що є її питоме — східне. Припадково почув латинський примас Піштек український хор, як співав Бортнянського, і так ним захопився, що висловив своє вдоволення. Це розброїло наших „правдивих католиків“ і вони присмирніли, а еп. Снігурський власним коштом став удержувати учителя співу при гр. кат. семинарії у Львові.

Та це лиш епізод всесторонної діяльности еп. Снігурського, яку схарактеризувати треба так, що завдяки їй Перемишль став культурно-національним осередком, звідки проміння розсипувались по цілому краю. Все що рідне, українське, цікавило еп. Снігурського і було йому наймиліще. Він став меценатом української культури. Саме цего року минає 100 літ, як оснував він в Перемишлі друкарню і утворив ряд фондацій, нині призабутих. Згадати хотьби фондацію для удержання учителя церковно-словянської граматики, історії й літератури і пастирського богословія в українській мові, фондацію для 24 кандидатів дяківського стану (село Новосілка), 50 стипендій для убогих учеників ітд. У світлі тої діяльности виступає енерґійна постать еп. Снігурського, овіяного правдивою християнською гуманностю і глибокою любовю до свого народу — як першого піоніра нашого національного відродження.

Віддаючи поклін його памяти, треба поставити питання, які успіхи наші булиб в релігійно-національному життю, якби наслідники еп. Снігурського розпочате ним діло продовжували і поширяли.

Королівська диктатура в Югославії.

(Від нашого білгородського кореспондента).

Дві причини зложилися на се, що королівство Сербів, Хорватів і Словінців не могло протягом десятьох літ свойого молодого життя зажити спокійним, статочним життям, як кожда инша упорядкована і сама собою вдоволена держава.

Перша причина — се розгнуздане демократичне політиканство парляментарних партій, так сербських (головно) як і хорватських та словінських. Показалося теж в Югославії, що демократична форма влади, котра уможливлює захопити власть не найкращим і найздібнійшим, але навпаки — осібнякам слабого характеру і людям без совісти, найменше надається для держави, де більшість горожан не знає ані читати ані писати, а девять десятих частей не має ніякого політичного вишколення — є отже політичними анальфабетами. А таке є в Югославії. Сама Сербія має на 100 людей лише 15 письменних, Босна і Чорногора ще менше. Хорватів є коло половина не письменних і лише одинокі Словінці (котрих є в державі 1 міліон) анальфабетів майже не мають.

Розуміється, що в такім мало культурнім громадянстві мусіла система загальних, рівних і т. д. виборів звироднити цілком. Через партії вибивалися на перші місця держави люди без чести і совісти і без знання. Вони завели в державі страшне зіпсуття: протекція тих народних вибранців була всемогуча, всі державні установи стратили в очах народа авторитет і ціла держава виглядала як дряхла, немащена і давно нечищена машина, котрою всі послугуються, а ніхто про неї не дбає.

Ту першу причину державної недуги Югославії усунув король Олександер, так сказатиб, одним почерком пера, коли 6. січня сего року скасував демократичну конституцію, розігнав знеславлену „народну скупштину“ (парлямент) і взяв управу держави в свої руки.

І по несповна пятьох місяцях показалися наглядно успіхи нового режіму. Політиканські сварні втихли. А то партійна ворожнеча доходила вже до проливу крови. Авторитет держави і її установ високо піднісся, корупція і протекція щезла майже цілком, всюди заведено лад і дисципліну. І всі то відчувають, признають і хоч-не-хоч хвалять добру королівську ґаздівську руку, що так дбає про добро своїх підданих, як добрий господар дбає про свою родину і своє господарство.

Не можна, правда, сказати, доки так буде, бо урядництво, при помочі котрого король тепер править, легко зіпсується, (як от в бувшій Росії), а король сам не в силі всіх контролювати, але на тепер добре, далеко-далеко краще, ніж було за парляментарного режіму.

Та є ще друга *спеціяльна* югославянська причина недуги королівства С. Х. С., а се т. зв. хорватське питання, або иншими словами: політичні взаємини між трома народами, що творять Югославію, або, як деякі кажуть, між „трьома племенами одного народу“ то є між Сербами, Хорватами і Словінцями. Сербів є в Югославії коло 5 міліонів, Хорватів близько 4 міліони, а Словінців 1 міліон. Словінці найкультурніщі і взірцево зорґанізовані, Серби стоять під тим оглядом найнизше, а Хорвати по середині.

Всі ті три народи чи „племена“ офіціяльно повинніби творити один югославянський нарід, та в дійсности остає по старому. Серби не думають відректися свойого сербства, Хорвати — хорватства, а Словінці теж бажають остати Словінцями.

Під покришкою того єдиного паперового югославянського народу, панували дотепер вдійсности Серби, а Хорвати і Словінці, розуміється, були невдоволені і кричали про кривду. Та в самій річи скривдили вони самі себе, і Хорвати і Словінці, бо: по перше — пристали 1918 р. до Югославії *без ніяких застережень і без ґарантій*, що будуть рівноправні з Сербами, а по друге — повели в Югославії таку *нерозумну* політику, що Серби лише раділи. Ту наробили собі лиха передовсім Хорвати зі своїм провідником, покійником *Радічем.* Словінці вели і ведуть мудро свою національну справу, але їх за мало і самі не можуть богато заважити.

А Хорвати нещасні тому, що не мають здібних і характерних провідників. Радіч мав талан лише до демаґоґії — до туманення, зводження народу на блудні стежки, а правдивим політиком і вождем-учителем народу не був. І наробив він Хорватам богато більше лиха ніж добра. Нині не мають Хорвати навіть такого Радіча, *не мають ніякого авторитету*, вони поділені самі в собі і самі не знають „на котру стати“. Одні бажалиби бути з Сербами в конфедерації, другі хочуть лише широкої автономії, а є й такі, що згодилибися навіть бути Югославянами, але без сербського верховодства. Так інтеліґенція, а народ? — Народ дивиться на ту свою інтеліґенцію і — цілком зрозуміло — очікує, що вона йому вкаже мету і дорогу до неї. А там — інтеліґенція сама безпутна. — (Як дуже подобають Хорвати до нас Українців на Україні і не на Україні сущих!..)

Та внутрішна боротьба корчила ціле життя Югославії.

Отже отсю другу причину югославянського лиха можна усунути лише *мудрим і справедливим внутрішним устроєм* Югославії. І тепер Хорвати і Словінці чекають лише на те, *який поділ держави* заведе король Олександер. Чи Югославія буде уладжена як чисто однородна *централістична* держава на взір Франції без огляду на історичні хорватські і словінські провінції, чи при новім поділі будуть узгляднені Хорвати і Словінці як окремі історичні народи і відповідно до того буде їм признана окрема автономія.

І коли бажання Хорватів і Словінців будуть задоволені бодай якою-такою автономією, коли їх землі не будуть механічно пошматовані на цілком самовільні і неприродні „области“ — тоді не стане і другого жерела безнастанної кризи королівства СХС. і та держава моглаби вільно відітхнути і ступити повним кроком на шлях розвитку і добробуту.

Як зробить король Олександер, побачимо незабаром. — *Михайлишин.*

НОВА КРИВДА.

Останніми часами ціни збіжа так впали, що навіть не заплачена праця селянина коло того збіжа. Жито впало на 21. зол. а бульба по 2 зол. за 100 кґ. і тяжко купця знайти. Яка це катастрофа для селян — ясне як на долоні. Щоби купити сякі-такі черевики мусить селянин вивезти до міста 25 метрів бульби. Перед війною корець бульби кошував у нас одного доляра, а нині за доляра можна дістати 4½ кірця бульби. А треба знати, що доляр перед війною мав більшу вартість, як тепер.

За те ціни всіх фабричних виробів і знарядів не тільки що не спадають, але ще йдуть в гору. Все йде в гору, тільки праця селянина паде! Тай коби бодай найбідніще населення міста з цего користало. Ні! Хліб подешевів в місті о пару грошів на 1 кґ. — значить зиск іде до кишені посередників, всяких торговців збіжа, млинарів, пекарів ітд.

До обниження цін збіжа причинилась збіжева політика уряду. Та про це иншим разом напишемо. Нині ми хочемо звернути увагу нашого селянства, як нам боронитись перед обезціненням рільничих продуктів і селянської праці. Ратунок наш в кооперативнім руху. Ми селяне мусимо довести до того, щоб ми не продавали наших продуктів в сирівци, але переробляли їх в себе. Як нині в свідомім селі господиня не несе молоко до міста, але до своєї кооперативної молочарні, де його переробляють на сир і масло — так само мусимо переробляти в наших кооперативах наші свині на ковбаси, шинки і т. д., а наше збіже на муку, хліб, і т. д.

Чиж ми по селах не можемо мати своїх млинів і пекарень? Чи не можемо автами доставляти містам нашої дешевшої муки і хліба? Чи ми не можемо мати своєї різні і своєї масарні в селі? Тоді місто, як лишень занюхає, що в нас дешевший хліб, що в нас дешевша ковбаса — то само буде приїздити до нас по ці товарі і буде їх масами закуповувати, бо в нас буде ціна менша, як в місті. А менша буде через те, що позбудемося посередників, які в нас беруть тепер жито за 21 зол., а в місті мука житна коштує 42 зол. А як ця мука перейде через пекарню, то 1 кґ. хліба коштує 50 сотиків.

Загинемо, селяни, загинуть наші діти, як не возьмемося до орґанізації, як не станемо наших продуктів переробляти. Помочі ні звідки не сподіймось, помагаймо собі самі!

ОБЕРЕЖНО З ЗАСІВАМИ!

Гарна маєва погода і часті дощі дають надію на богатий урожай. Озимина, яка перезимувала щасливо, і ярина гарно ростуть і розвиваються. Радість огортає селянина, коли вийде на своє поле і бачить, як все росте в очах. Вже й обраховує, кілько може принести жниво доходу, які видатки його чекають і тд.

Але второпний селянин знає, що „чоловік ціляє, а Бог кулі носить“. Надійде туча з градом і в кількох хвилях може розвіяти всі надії селянина. І з деяких околиць вже доносять, що градова туча знищила більше або менше засіви. Тому треба бути обережним! Як обезпечуємось перед огнем, так само треба обезпечитись перед градом, щоб на випадок нещастя не стратити жнив.

В німецьких і чеських селян є це звичайна річ, що селяни обезпечують свої засіви. У нас ще далеко до того, щоб зрозуміти значіння асекурації проти граду. Правда, і часи тяжкі та не легко роздобути гріш на асекураційну премію. Але всеж таки треба обмежити инші видатки, а на асекурацію гроші роздобути, бо „обережного Бог береже“ Тому перестерігаємо наших селян, щоб не спускались на щастя, але можливо найскорше обезпечували свої засіви проти градобиття.

Мабуть цего року наше Тов. обезпечень „Дністер“ вже обезпечує від градобиття в Краківськім товаристві. Тому не зволікати, але як найскорше в найблизчого аґента „Дністра“ засягнути інформацій і обезпечити засіви. Як не можна цілу вартість обезпечити, то бодай половину, але обезпечити, аби опісля не жалувати. А коли Бог охоронить наші ниви від градобиття, то всеж таки заплачена премія дасть нам певність, що на випадок нещастя чоловік знайде поміч в відшкодованню асекураційнім.

Нехай-же в нас не буде свідомого селянина, якийби не обезпечився від градобиття.

Під розвагу еміґрантам.

Українське Іміґраційне Товариство в Едмонтон, Альберта, в Канаді надіслало нам до поміщення отсю відозву:

Подається до загального відома, що Українське Іміґраційне Товариство в Едмонтон, Альберта, Канада, яке мало концесію від Сіпіярської Компанії і через чотири роки обслугувало і опікувалось нашими іміґрантами, розміщувало їх по роботах і поселювало на фармах, з днем 1. січня 1929. зірвало угоду з Сіпіярською Компанією. Зле відношення до наших іміґрантів і нетолерантне відношення загально до Українського Загалу де-котрих урядовців Кольонізаційного Відділу Сіпіярської Компанії, було мотивом до зірвання угоди.

Підступом і брехнею дістав концесію Француз і кацап, та будуть обслугувати українську іміґрацію в Едмонтоні, а яка се обслуга і опіка буде — легко додуматись. Деякі з наших іміґрантів вже мали нагоду перенести сю опіку на своїх плечах, бо опинились в тюрмі тільки за се, що жадали праці в згаданих вище панків. Тому всі ті еміґранти, що будуть їхати через Сіпіярську Компанію, нехай не думають, що будуть мати до своєї обслуги Українців, бо згадана Компанія передала все те в руки Французови і кацапови.

Вістки про безробіття в Канаді нехай не страхають охочих до еміґрації, тому що роботи є досить а також є міліони морґів землі на поселеннє, а причина безробіття лежить в тім, що Сіпіярска Компанія відбираючи нашому Товариству концесію і передаючи її Французови і кацапови, не мала більше звязку з нашими фармерами і річ очевидна, що чужинець не може здобути собі довіря в нашого загалу. Дальше ми не є відвічальні за наслідки, які можуть виникнути в будуччині з злого трактовання і нахабної роботи, накинених Сіпіярською Компанією чужих невідвічальних осібняків, як опікунів для українських іміґрантів

Українське Іміґраційне Товариство.
Юрій Кузик.

Поміщуючи отсю відозву Укр. Іміґр. Т-ва висловлюємо жаль, що Сіпіярська Компанія, до якої наше громадянство відносилось з довірям і про яку еп. Будка перед кількома роками як найкраще висловлювався — останніми часами довело до того, що її урядовці, як вище пишеться у відозві, зле відносились до наших людий. Також здивовання мусить

викликати факт, що Сіпіярська Компанія до обслуги українських еміґрантів знайшла собі чужих нашому народови зовсім людий, хотяй є багато Українців, навіть на службі Сіпіярської Компанії, якіб могли це діло вести. Можливе, що головна управа Сіпіярської Компанії, яка має рішаючий голос в тій справі, не була як слід поінформована і обслугу наших людий поручила чужим людям, які не знають ні потреб ні вдачі наших еміґрантів. Отже сподіємось, що репрезентанти Сіпіярської Компанії у Львові і Тернополі вглянуть в ту справу і вишлють головній управі Сіпіярської Компанії відповідне представлення. Також наше Товариство для опіки над українськими еміґрантами повинно занятися тою справою, бож воно стоїть в контакті зі всіми корабельними компаніями, які перевозять наших еміґрантів до Канади і там їх розміщують.

Минулого року гостили в нашім краю канадійські Українці і всі вони з признаннєм ставились до Сіпіярської Компанії. Видко, що останніми часами повіяв в Сіпіярі инший вітер, коли для обслуги наших еміґрантів треба було аж Француза анґажувати.

О скілько нам відомо, між канадійськими Українцями нема також одної думки в еміґраційній справі. Через те і Сіпіярська Компанія легковажить собі Українців. Сподіємось, що наші читачі в Канаді надішлють нам близчі інформації і факти, які спонукали Сіпіярську Компанію заняти таке вороже становище супроти Українського Іміґраційного Товариства в Едмонтоні.

Дописи.

Синягівка, пов. Збараж. У великодний четвер дня 2|5 1329 р. люди з нашого села ходили на страсти до сусідного села Синяви. Бо Синягівка і Синява то одна парафія. А як по відправі десь около 9. год. в вечер наші люди вертали з церкви, то синявецькі хлопці з дручками нападали серед дороги, гейби які бандити, і били наших людей. Схаменіться хлопці, бож ви не дикі звірі, що нападаєте людей серед дороги як ідуть з Божого дому. Стид і ганьба вам, хлопці, за такий ваш поступок. І також стид і ганьба вам, батьки, що ви не викинете коршми з села. Бо доти ваші діти не прийдуть до розуму і не пошанують чужих людей, доти не пошанують і вас батьків — доки не скасуєте коршми в селі. Геть з коршмою! Бо викинути єї з села вже найвищий час. Тоді не будуть ваші діти розбишаками і злодіями. — Очевидець.

Заболотці, пов. Ярослав. Вже другий рік веде наше свідоме громадянство боротьбу за свою раду громадську. В селі є кількох людий, яким перевернулося в голові і ті хочуть за всяку ціну панувати над громадою та напихати собі кишені громадським добром. Перші вибори до громади відбулися ще в липни 1927 р. Тоді до ради громадської вибрано 23 Українців і 1. латинника. Отже тим людям не подобалося, що вони не в раді, на спілку з латинниками внесли протест і вибори уневажнено. Другі вибори назначено на 23 марта 1928 р., а перед тим ще відібрано підступом печатку війтови. Колиж і ті вибори доказали, що в нас громада жиє одною думкою, а її противники остали як дурень в лісі — вони вдруге внесли протест та розвели аґітацію за собою і то в безличний спосіб, виступаючи навіть проти читальні та кооперативи. Всі ті киринники обіцяють, що рай буде в селі, як вони увійдуть до ради, бо продадуть пасовиско і заложать касу в селі, перенесуть школу до читальні і т. д. А оден з кооперативи то навіть намовляв людий, щоби молочарні не закладали, бо він сам заложить. Тими балачками вони людей не піддурили, але як призначено третий раз вибори на 11 і 10. марта 1929 р., то наказний війт взяв до виборчої комісії двох латинників і двох ніби Українців і вони так покрутили, що на їх вийшло. Кривда сталася нам страшна! Ми внесли скаргу за надужиття до Прокураторії і Воєвідства а наших послів просимо, щоби конечно хтось з них приїхав і розглянув справу на місци, бо люде зневірюються уже в те, що правда може виграти.

Чернева, пов. Мостиска. Є в нашому селі чоловік, який не знати чому невдоволений з того, що громадяни наші хочуть зорґанізуватися. Чи зійдуться наші хлопці і дівчата до Читальні, чи відбувається проба, чи виставу хоче дати наш аматорський гурток, усе те його коле в очі. Недавно ще був собі той чоловік потульним, ба навіть брав участь в громадянськім життю, — та від коли став війтом, став гейби не тим чоловіком. Захорував на „війствство". А як хлопці посходяться до читальні — то він вбігає і палицею розганяє їх. Були навіть випадки, що побив людий. При тім вихвалюється, що розвяже читальню, „Рідну Школу", аматорський гурток. Через те в селі життя притихло, а люди ховаються від пана війта. Тому ось з цего місця кличемо: Пане начальнику, схаменіться, щоб не задалеко зайшли!

Винятниці пов. Заліщики. Ой є у нас чоловік А. М. навіть зветься, до „ґемайни" не доріс, а в начальство преться. Бог з тобою! Вибрали'го та до Ради Луга і гадали, будем мати порядного друга. Був він містоголовою у нашому Лузі, здавалося, що працює, як конина в плузі. Та біда! Десь пан Андрійко знюхався з чужими, перейшов у „страж пожарну" тай пристає з ними. Ба, не тільки пристає — а й себе каляє, бо як здибле хлопців з Лугу, бере підмовляє: „Що ми — каже — у тім Лузі будемо робити, переходіть всі до „стражи" тай будемо жити. Будем брати по сім злотих за одную днину, будем пани, ви забудьте за нашу Вкраїну". Та Луговці мудрі хлопці, і свій розум мають, що пшениця, що кукіль — вони добре знають. Знають також, що теперка ще є Скаріоти, що за гроші і батькові віку прикоротить. Знають добре, що Андійко з такого коліна — а де гроші там для нього є і Україна. За золоті і громаду готов він продати — та ми знаєм його добре, нас не ошукати. І тому ти, молодіже, на Юд не дивися, плюнь їм в очі і до свого прапору горнися! Не стримають нас всі Юди у леті святому, як будемо ми стояти один при одному! — *Луговик.*

З Польщі і про Польщу.

Польські ґазети розгнівалися на Францію. Причина гніву така: Польща старалась в Парижі о позичку в квоті 100 міліонів франків. Не велика це сума, ледви 4 міліони долярів, бо за 100 франків франц. платиться не цілі 4 доляри. По довгих торгах французький міністер скарбу не згодився на уділення позички Польщі і тому французькі банки відмовили позички. Польські ґазети картають за це Францію, яка зичить гроші навіть Німеччині, а не хоче позичити Польщі марних отих 4 міліони долярів. Ґазета „Напшуд" догадується, що Франція розлютилась на Польщу за те, що міністер Залеський їздив до Будапешту і плянує якийсь польсько - мадярсько - італійський союз, а Франція, як звісно, ворогує з Італією і Мадярщиною. — Польські ґазети донесли, що сойм має бути скликаний в червні на коротку сесію. Уряд заперечив це і заявив, що сойму не думає скликати. В слід за тим появилась в ґазетах вістка, що уряд має намір розвязати сойм. По приписам ординації за 90 днів малиби бути нові вибори. Соціялістичні ґазети пишуть, що виборча аґітація припалаб на самі жнива і тому булаб дуже тяжка, бо селяни булиб заняті жнивами і не в голові їм булиб вибори. — З заграничної політики польські ґазети займаються тільки Литвою, виписуючи на Вальдемараса всячину та беручи в оборону тих, що кидали бомби на Вальдемараса. — Але і потіху мають польські ґазети. От радуються, що „комітет трьох" (вибраний Союзом Народів для вироблення пляну, як має Союз Народів полагоджувати скарги національних меншостей), ухвалив, щоб було по старому т. є. нічо не ухвалив для поліпшення долі нац. меншостей. Це дає радість польським ґазетам, які забувають, що польський нарід перед 10 літами був такою „національною меншостю" в Росії, Німеччині і Австрії. Зубувають також польські ґазети, що „fortuna kołem się toczy". Тай Мадяри перед війною були противниками всяких змін в користь національних меншостей, а нині є оборонцями їх, коли і Мадяри стали національними меншостями в Чехословаччині, Румунії і Югославії. — Тимчасом відбулись вибори в Анґлії, які повалили дотеперішне правительство. Тому і пляни „Комітету трьох" підуть мишам на сніданок. А вже і польські ґазети по радости зачинають стогнати.

Що чувати в світі?

Большевицький уряд почав переводити величезний плян в господарці. Як відомо, в большевії уся торговля збіжем находиться в руках уряду. Наслідок цього такий, що уряд той веде боротьбу з селянами, які не хотять віддавати йому збіже по визначеній ціні, укривають його, нищать і т. д. Кари, ревізії й реквізиції не богато помагають, в найгіршім случаю селянин обмежує своє господарство і сіє лиш тільки, кільки йому для себе з родиною потрібно. Супроти цього уряд постановив унезалежнитися від селянства і творить свої державні господарства, дорогою відібрання селянинові землі. В той спосіб творить він свої „поля", які виносять 7 міліонів морґів. Той величезний простір буде поділений на 125 величезних „ключів", що підлягатимуть державній адміністрації, а „ключі" будуть поділені на фільварки, кождий по 500—600 морґів. На тих фільварках буде провадитися господарка при помочі машин, а чого машини не зроблять — те зроблять форналі. Отже збіже буде продуковане масово і як надіються большевики, уряд буде мати величезні кількости дешевого збіжа, так для міст як і на вивіз за границю, не дбаючи про селян, продажу їх збіжа та їх добробут. Большевики надіються, що в той спосіб дрібний селянин не витримає конкуренції з урядовим збіжем, збанкротує, буде позбуватися землі, а тоді знов закладатимуть вони нові державні фільварки, а селяни підуть до них на форналів. Отак виглядає удержавлення землі. Чи одначе той плян вдасться — не знати. Звісно, що всяка господарка при помочи уряду та бюрократії не вдається, особливож, коли большевицькі урядовці крадуть не гірше від царських. Але той плян зацікавив мало не цілий світ, бо продукуючи масову кількість дешевого збіжа, большевики зробилибся грізним конкурентом збіжа селянського инших держав. А все те робилобся при помочі нової панщини — в „раю селян та робітників".

Німецька соціялістична партія скликала до Маґдебурґа конґрес, який радив через кілька днів. В конґресі, який розпочався походом 50 тисячів учасників, взяв участь сам канцлер Міллер та президент райхстабу Лебе. Як виходить зі справоздання — то соціялістична партія в Німеччині числить 930 тисяч членів а має такі доходи, що на самі вибори видала 2 міліони марок. Наради партії крутились коло двох справ: звільнення Надренії та репарацій, участи соціялістів в теперішнім уряді та в справі будови панцирника. А відносно Надренії партія поки-що не перевела рішучої ухвали, бо чекає на вислід анґлійських виборів, бо якби лабуристи виграли, то вони допомоглиби Німеччині в тій справі. Що тичиться репарацій — то німецькі соціялісти все будуть проти них разом з иншими партіями, бо німецькі соціялісти є передовсім Німцями. Щож до внутрішної політики — то соціялісти рішили брати участь в уряді, а за будовою панцирника рішили не голосувати, хоча своїм міністрам не заборонюють в тій справі бути навіть оборонцями будови панцирника. Отже і тут німецькі соціялісти показуються більше націоналістами як соціялістами і кажуть хитро голосувати своїм послам проти а міністрам за будовою панцирника. — Німецька націоналістична орґанізація „Стальгельм", зорґанізована на військовий лад, розпочала свої зїзди. На тих зїздах все говориться, що „Стальгельм" має привернути Німеччині ґданський коритар, розвязати остаточно справу меншин та відбудувати господарку Німеччини. Польські часописи піднесли з того приводу крик, та виписують всякі нісенітниці про варварства того „Стальгельму" ітд. Всеж таки „Стальгельм" є силою і побіч війська Німеччини найчисленнійшою напів військовою орґанізацією того краю.

Французький уряд перебудовує геть державну господарку і як по дотеперішних вислідах видно — йде воно до кращого. Перш усього цього річний буджет державний, який недавно ухвалено, є так побудований, що доходи держави перевисшають розходи о 56 міліонів франків, а серед видатків призначено на охорону суспільну (шпиталі, каси хорих, запомоги, приюти) 535 міліонів фр. більше, як в попереднім році. Одночасно з тим уряд видав новий закон, який йде дуже на руку селянству. По приписам цего закону, податники заплатять в 1929/30 р. півтова міліярда фр. податку менше, як тамтого року. Взагалі Франція стала на ноги і вже зачинає давати иншим державам гроші на високий процент. Франція є також одинокою державою, в якій нема безробітних. Французький банк державний має найбільший запас золота, а французьке населення живе в гаразді. А треба знати, що Франція перед 2 роками була майже банкротом. Звідки ті багацтва? Передовсім воєнна контрибуція Німеччини наповняє французькі каси. Також не витрачує Франція грошей на сплату своїх довгів. В Америці задовжена вона по вуха, але з цього собі нічого не робить і не платить. В серпні 1929 має заплатити Америці рату 400 міліонів долярів, але вже тепер домагається від Америки, щоб їй ту рату відложила на пізніще. Не дивниця, що Франція знижує податки.

В Анґлії вже по виборах. На вислід їх очікував з зацікавленням цілий світ, бо до останного дня перед виборами не можна було догадатися, хто вийде побідником. А знали всі, що від того, хто вийде побідником, залежить не тільки зміна уряду та внутрішної політики Анґлії, але також її відношення до заграниці. Найбільше цікавилися тою справою сусіди Анґлії, Франція, Німеччина, далі Зєдинені Держави, що є грізним конкурентом Анґлії а в кінці й большевія, якої Анґлійці не признавали за державу і яка підривала могучість Анґлії в Азії, в Хінах та Індіях. В гру входили три партії, з яких кожда мала свою програму відносно заграниці — і як з одної сторони спільники Анґлії бажали, щоб побідником вийшли консерватисти тай тим самим лишилася вона такою, як є тепер, так з другої сторони побіджені народи, меншини, Німці і большевики бажали, щоб виграла лабур-партія, бо та обіцяла богато зміни завести у своїй політиці по лінії перебудови Анґлії та загального мира. Не диво, що коли прийшли перші вісти про побіду лабуристів — скривилися деякі а деякі втішилися. А лабуристи одержали 293, консерватисти 262, ліберали 52, а дикі 8 мандатів. Правда, не можна говорити тут ще про їх остаточну побіду, бо більшости в парляменті вже мати не будуть і про уряд рішатиме партія ліберали, яка — так як Льойд Джордж сказав — буде язичком у ваги і прилучившись до тих або тамтих, дасть одним або другим побіду. Кудиж підуть ліберали — про це ще не знати. У слідуючім числі подамо вже докладні вісти.

Чехословацький уряд є мабуть одинокий з усіх европейських урядів, який дбає про село та селянство. Село там не є лиш дійною коровою, щоб з него тільки стягати податки — село трактують там, як підставу держави. Тому в квітні з рамени уряду був в тій державі улаштований „Тиждень весняного засіву", в часі якого аґрономи та господарські інструктори обїздили села та навчали господарів, як краще господарувати та сіяти. Тепер знов часописи доносять, що міністерство здоровля уладило т. зв. „тиждень здоровля села", а відбувався він під кличем: „Здоровля села — це здоровля народу!" За старанням уряду і сільських орґанізацій в той день чеські села виглядали чистенько та любо: всюди панувала харність і порядок. А коли в нас так буде?

Швеція має трохи клопоту зі своїми комуністами та їх прихвостнями, соціялістами. Обі тоті партії пруть завзято до того, щоб Швеція розброїлася і то зовсім — мовляв — ми спокійно живемо і нас ніхто не чіпається. В парляменті

ГР. МЕТЕЛЬСЬКИЙ.

Любім свій нарід!

„Та скрізь і завсігди у мене була одна провідна думка — служити інтересам мойого рідного народа та загально-людським поступовим, гуманним ідеям. Тим двом зорям я, здаєся, не спроневірився доси ніколи і не спроневірюся, доки мойого житя".

Так сповідався Іван Франко і він не спроневірився своїм зорям до самої смерти. Він не спроневірився тим двом зорям і тоді, коли мусів шукати собі хліба між чужими. Ведика була його любов, любов свята, яку тільки ґенії і пророки леліяли, голосили і за неї вмирали. Така любов безсмертна, вона буде в народі вічно жити, вона не вмре, не погасне.

Осьтак треба любити свій нарід, бо цей український нарід заслужив собі всіми своїми прикметами на таку любов. Він перетрівав по геройськи найстрашнійші лихоліття тоді, як всі його зраджували, вирікалися, коли здавалося, що й він пропаде — він не пропав. Він сам зірвався до оборони своєї землі, свого буття, свої долі й волі. На місце відпавших верхів він з свого здорового коріння видавав нових борців, нових проводирів, нову інтеліґенцію.

На жаль, не вся ця інтеліґенція йшла з народом, не всі боронили його інтересів, не всі його любили. Багато з них переймалося польською шляхоцькою гординею, вважали свого брата за маловартісні соворіння, цуралися і встидалися його. Це була польська шляхоцька зараза, якій підпадали й наші інтеліґенти, безпосередні діти народа.

З народом-хліборобом обходженося нетактовно, несовісно, не по християнськи, не по братньому. Леда якийбудь сурдутовець, обірванець, в якого мізку був сам хмиз, дивився на селянина згори, називав його хамом, циганив і обдурював його. Не булоби дива, якби таке робили зайди, або й свої малограмотники, але тут шляхоцька зараза вдиралася і в доми своїх інтеліґентів. Хлібороба-хлопа трактовано гірше наймита. З ним говорилося або в сінях, або що найменше в кухні. До „покою" йому вступ був заборонений. Діти батьків-інтеліґентів не бавилися, не стикалися з дітьми селян. Ба, навіть син селянина, що ходив до середних і вищих шкіл, сторонив від своїх ровесників, таких синів хлібороба, якого й він був сином. Він ставався паничем, відтак паном, бо в школі вчили його пізнавати ріжниці станів, славилося в історії розбишаків-лицарів (Равбрітерів), славилося варварські, кроваві війни, а про хлопа-хлібороба думалося як про найпідлійший інвентар. Кінь і пес мали у шляхти більшу вартість від хлопа, бо за коня треба було заплатити, а хлопа мали задармо. Така поневірка народа, таке злобне поведення з ними, зробили його недовірчивим, темним, нещасливим. Щиро, сердечно, по християнськи ним ніхто не опікувався. Він жив як в пустині всіма забутий, затурканий, обиджуваний і визискуваний. Він не вірив чужим, не вірив своїм, бо не було за що вірити!

Його чудові пісні, його ніжні звичаї, його добре серце подивляли і славили всі, але ніжного почуття для нього самого не було. Тай не диво, що він став безпросвітним, сам себе ненавидів і ненавидів свій стан, бо він чув і видів свою кривду на кождім кроці.

В такій страшній темноті всі його тримали. Щойно, як з него вийшли нові Божі післанці такі, як Маркіян Шашкевич, Юрій Федькович, Іван Франко, а там Іван Котляревський, Григорій Квітка, Тарас Шевченко і багато инших, стало розвиднятися. На нарід зачали дивитися як на молодшого брата, кривдженого і поневірюваного. Душа нових пророків пізнавала душу народа, відчувала його гірку долю, єдналася з душею народа. Було це революцією для всіх гнобителів, а зорею для гноблених. Гнобителі жахнулися, злякалися нової струї правди, блиску-промінчика нової зорі. Вони лютилися, пінилися в своїй нікчемности і старалися припинити біг нової струї. Вони переслідували, карали провідників любови братньої, але кинена іскра не погасала, а навпаки — більшала і поволеньки притягала до себе щораз нових працівників. Зачався рух, нове життя. Але воно було дуже мляве, не загальне. Робилося, бо треба було щось робити, тай робилося більше словом, ніж ділом. Робітники-провідники сиділи побільше в містах. Вони на всіх сходинах обмірковували причини гіркого стану народа, щиро придумували способи для заради лихові, але властивих потреб народа вони не все розуміли. Видавано для народу ґазети, укладано книжочки. Та це було тільки слово, котре здебільша гомоніло без бажаних успіхів і тільки десь-не-десь вкорінялося.

За цей час, в якім инші народи н. пр. Чехи, вспіли двигнутися морально і матеріяльно до висоти своїх культурних сусідів-Німців, в нас ледви стало свитати.

А йшло воно так пиняво, тяжко, бо наші друзі кидали нам під ноги колоди, оббріхували нас і не було в нас таких провідників, яких мали Чехи. Чеські священики, професори, вчителі і инші їх вчені уважали хлібороба за свого брата, його шанували, любили і йому помагали.

Такої пропасти-прірви між станами як в нас, там не було. Радник судовий, майстер кравецький і механік сиділи при однім столі, говорили з собою, забавлялися як рівні з рівними. А в нас? В нас було раболіпіє, рабство, шапковання, лизання і слинення рук! До хлопа говорилося як до форналя через ти, хочби й той хлоп був сиволосий, статочний і розумний господар. В нас говорилося тай ще говориться, що інтеліґент є тільки цей, що має університетські студії і як такому не випадає понижувати себе щирою розмовою не тільки з хлопом, але й з так званою низшою інтеліґенцією. Була це пуста, безглузна амбіція, нічим неоправдана, бо богато фактів, примірів доказували якраз цілком що иншого!

Нарід це видів, відчував і терпів. Інтеліґентність — це ніжні вичування, любов правди, справедливости, бажання добра для всіх, а не пиха і зарозумілість.

Ось та прірва між станами, зарозумілість і пуста амбіція, шукання легкого способу до вигідного життя, гонення пустих амбітників за високими, незаслуженими становиськами довели Україну до руїни і нещастя. І провинився тут не так нарід, як ті амбітники-отаманчики! В нас уважано кожду фізичну працю за понижаюче заняття, за обиду свого стану.

Німкиня, властителька 3. поверхової камениці і каварні, не стидалася обслугувати своїх гостей, не стидалася шити, прати, прасувати. Дочка судового радника йшла на цілий купелевий сезон до ресторану, каварні, де обслугувала гостей, заробляла по кілька соток корон, щоби не бути для батьків тягарем, щоби двигнути домашний добробут. Таку панночку Німці шанували, поважали, уважали за людину чести,

Швеції комуністичні і соціялістичні посли поставили внесок, щоби звинути зовсім відділи військового дошколу, як у то орґанізацію попирає і поширяє міністерство військове. Що мають на думці ті велемудрі посли — не знати. В кождім разі їх проєкт упаде, бо урядова більшість, до якої належить між иншими і сильна хлопська партія, абсолютно не бажає розброюватися, коли в їх сусідстві є такі приятелі, як большевики і тим самим бути непідготованим на випадок, якби їм забаглося робити зі Швеції також рай селянський...

В литовській столиці, Ковні — як ми вже доносили — виконано замах на диктатора Вальдемараса. Як виходить зі слідства, то цей замах зробили соціялісти, які люті були на него за те, що він вкоротив їх сваволю. Тих, що стріляли до Вальдемараса, зловлено так: Як кинено бомбу — то вона покалічила і одного з замаховців, студента техніки Васіліюса. Васіліюс скривався в лісі довший час, але остаточно сам віддався в руки поліції. І от він виявив цілу тайну про соціялістів, які в своїм часі належали навіть до урядових партій. Над Васіліюсом відбувся наглий суд, який присудив його на смерть. Польські часописи пишуть, що нарід литовський не хоче „ярма Вальдемараса“ — а то тимчасом не хоче його хіба гурток соціялістів, бо ціла Литва є за ним. А соціялісти не люблять твердої руки Вальдемараса.

Лотва і Естонія — дві маленькі держави над берегами Балтийського моря починають журити цілу Европу. Чому? Обі ті країни, як і Фінляндія і Литва, вибороли собі волю в кровавих боях з большевиками, завдяки помочі европейських держав. Сподівалися отже ті держави, що вони будуть ворогами большевиків і будуть їх бойкотувати, як бойкотує їх більшість великих держав світа. Особливож Польща намагалася зробити з тих держав бльок прибалтийський, який бувби ворожий большевії і тримав з нею спілку. Большевики знали про той плян Польщі, з усіх сил старалися не допустити до того бльоку і пробували порозумітися з поодинокими, ніби то в справах торговельних, а в дійсности, щоби мати вплив в них. Це їм потроха вдалося. На перешкоді створення протибольшевицького бльоку станула ворожнеча Польщі з Литвою а коли в Лотві прийшло до того, що соціялісти утворили уряд — заключили вони торговельний трактат з большевиками. Після цього пішла й Естонія за Лотвою і ось кілька днів тому назад підписано торговельний договір між тими обома сусідами. Большевики і Лотві і Естонії дали дуже добрі умовини — прим. вивозити машини без труду аж до Азії — але чи вийде на користь тим маленьким державам приязнь з большевизмом, це — знаючи по дотеперішних досвідах — дуже велике питання.

Афґаністанське повстання скінчилося. Бунтівник Габибула, попираний Анґлійцями, які в його пануванню бачуть інтерес для себе, побив Аммануллу і дійсний володар Афґаністану мусів сховатися на територію Белюжистану. Звідси переїде він через Індії до Европи і замешкає мабуть в Римі. Габибула розпочав своє панування від того, що казав вимордовати кільканайцять тисяч бранців. Як буде він панувати — ніхто ще не знає, але видно до Европи не дуже має довіря, коли відкликав дотеперішних представників Афґаністану з усіх столиць а представництва в Москві, Парижу і в Римі думає зовсім звинути.

Хінський ґенерал — націоналіст Чанґ-Кай-Шек завзято виступив проти збольшевизованих ґенералів. Його війська розбили армію бунтівника — ґенерала Кван-Сі і вже в Хінах мігби бути спокій, колиб не новий ворохобник. Тим є ґенерал Фенґ-Ю-Сіянґ, колишний товариш Чанґ-Кай-Шека, який знов є прихильником впливу Европейців на Хіни. Належав він навіть до націоналістичної партії Куомітанґу, але тепер Чанґ-Кай-Шек виключив його з неї — а це означає рівночасно війну з ним. Отже ще спокою в Хінах швидко не буде.

З техніки і природи.

До середини землі.

Перед кількадесять літами жив французький письменник Жіль Верн, якого нераз тепер споминає сучасна техніка. Чоловік цей мав якусь надприродну силу бачити розвій техніки в будуччині і передбачував наперід підводні лодки, подорож літаком до бігуна, подорож на планети, переїзд через пустині самоходами а всі ці свої пророцтва вбивав він в чудову форму повістей, які розхапувала молодь (у нас знані є його: „Подорож довкола землі в 580 днях“ та „Шансельор“). Хто зна, чи не підготовив він якраз ґрунту під винаходи, якими ми чванимося — хоча досягнення наших часів і його усі фантазії перейшли...

В однім тільки техніка не сповнила фантазії Верна: в подорожі через тунель серединою землі, яку описав той ґеніяльний фантаст в одній своїй повісти. І здається, що техніка скорше покорить простір і ракетою-возом пішле людей на місяць, так як це передбачив Верн, ніж дістанеться до внутра планети, на якої поверхні люди жиють і вмирають.

А одначе доносять з Америки що там на нафтових полях полудневої Каліфорнії вдалося на протязі півтора року продовбати яму, глибоку на 3 кільометри. Це найбільша глубина, яку змогла людська рука колинебуть осягнути і техніка може гордитися трикільометровим сверлом та силою електрики, яку запряжено до тієї роботи. Одначе поруч з тою гордістю відчуває техніка цілу свою безсильність, бо трикільометрова шахта, над якою працювали велити-машини, є в порівнанню до величини земської кулі менша, як невидимий майже рівчик хробачка-бакциля, що живе на яблуці, а для якого те яблуко є також кулею, цілим світом.

6380 кільометрів ділить нас від осередка землі. 12760 їх має промір нашої планети. Тверда скаралупа, що ділить нас від вогнистого нутра землі, є ледви двосотною частиною цього проміру — а виносить вона 70 кільометрів. При тім вона така проти цілої кулі, як лушпина яблука, коли землю до нього прирівнати. Отже довжину сверла требаб двайцять разів збільшити, щоб заледви станути над берегом вогнистого океану, що криє у собі повно таємниць, а над яким хто зна чи не відмовлять послуху наші знаряддя та наше знання.

І не знаємо — чи в середині нашої земленьки є вогниста маса, що пекольними силами перевертана вибухає иноді вульканами на поверхню, чи може там є яке тверде, незбагнуте ядро? Техніка, наука — ще нині на це відповісти не має сили. — *ак.*

Всячина.

Конкурс на наукову працю.

Отсим оголошуємо конкурс на одну наукову працю із слідуючих трох тем: 1. Значіння України у світовім господарстві. 2. Як розвинути наше народнє господарство? (Тут узглядпити розвиток промислу, торговлі, еміґрації, безробіття ітп.). 3. Значіння і вплив **української** школи на піднесення господарства й добробуту українського народу. Розвідка повинна обіймати найменше 20 сторін друку великої вісімки. В конкурсі можуть брати участь учителі й абітурієнти „Рідної Школи“. Перша нагорода 25 ам. долярів, друга нагорода 15 ам. дол. трета нагорода 10 ам. дол. Гроші на ту ціль зложені вже в касі Головної Управи „Рідної Школи“. Оригінальні праці переписані чужою рукою або на машині в запечатаній коверті разом з девізою і точною адресою автора в окремій запечатаній коверті переслати на кошт автора найдальше до дня 15-го жовтня 1929 року год. 11 в полудне до Головної Управи „Рідної Школи“ у Львові, Ринок ч. 10. II. поверх. Замісцевих леґітимує дата надавчої посвідки. Склад оціночного суду установить Головна Управа „Рідної Школи“, покликуючи до цього також визначних українських економістів. Нагороджена конкурсовою премією праця стане власністю „Української Стрілецької Громади“ у Філядельфії, яка зобовязується видати її друком а дохід з розпродажі повернути на дальші конкурси „Рідної Школи“.

Звертаємо увагу, що Земельний Банк Гіпотечний С. А. у Львові ул. Підвалля 7, з днем 16-го травня ц. р. переніс свої бюра до власної камениці при вул. Словацького ч. 14. Числа телефонів: 75-32, 3-82 і 52-92.

Особисте. Дня 17. ц. м. на Високім Педаґоґічнім Інституті ім. Драгоманова в Празі відбулася промоція **Олекси Бабія** на доктора з ґрупи література і фільософія.

Для осіб з провінції, котрі спішаться чи до зелізниці, чи до автобусу — рецепти і инші замовлення, як також всякі висилки почтові полагоджує як найскорше

Аптика під „Звіздою“.

Новинки.

БУРІ І ХМАРОЛІМ. Перед кількома днями шаліла над містом Борщевом буря. Злива була така, що потік, який пливе через Борщів, вилляв на сусідні городи, понищив на них городовину і засіви, а вода забрала навіть дві шопи, січкарню та містки. Страт є на 40 тисяч зол. Менш-більш в тім самі часі шаліла буря з хмароломом в Саранчуках та над Потуторами в повіті бережанськім.

ЗЕМЛЕТРУС. В Малій Азії відчуто перед кількома днями наглий і сильний землетрус. Тисячу домів завалилося в руїни а під ними згинуло 309 людий крім цього є кількадесять важко ранених. — Подібний, але далеко слабший землетрус, занотовано три дні тому в Чехах. — Останні вісти доносять, що землетруси в Азії повторилися знов, але тепер вони сильніщі. В руїни лягло 2 міста а трупів нараховують 3.000.

ШНУРОК ПОВІСІЛЬНИКА. Недалеко місточка Трбав в Чехословаччині найшли в лісі повішеного чоловіка. На вістку про це збіглися люди, щоби дістати хоч кусок шнурка, що по забобону має приносити щастя і почали зі собою правдиву бійку. Тоді бурмістр міста казав поліції розігнати товпу а на шнур оголосив ліцитацію і якийсь богач купив його за 9 тисяч корон. Бурмістр роздав ті гроші між бідних, які хиба одні можуть сказати, що шнур приніс їм щастя.

ЧУДО В ЛЮРД. Часописи світа широко розписуються про чудо, яке мало місце в Люрді. Люрд — як відомо — перед кільканайцять роками зявилася Пречиста Діва одній пастушці і від тоді є там жерело, яке має чудотворну силу. Останне чудо описують так: Німкиня Марія Штребель від 12 літ була спаралізована. Чуючи, що до Люрду вибирається процесія, вона стративши віру в виліченнє лікарське, рішила туди поїхати. Дорога далася хорій так в знаки, що вона ледви жива доїхала до Люрд. Але як тут взяли її на простирала і викупали в джерелі у стіп памятника Матери Божої, почула вона відразу полекшу. Підчас другої купілі почула вона шалений біль в тілі і нагло почала вставати на ноги. Присутні при тім її товаришки думали, що вона збожеволіла і хотіли її силою положити, але нещасна, що 12 літ не могла ворухнутися, відіпхнула їх і стала на рівні ноги, якби ніколи хорою не була. Після цього викупалася ще раз сама, зложила сльозами подяку Матері Божій і поїхала здорова до дому. І тепер лікарі бадають її та дивуються...

СВІЙ ДО СВОГО! Телефон 63—56
Попирайте рідний промисл!
Краса і гордість парохії церковні дзвони. Коли хочете мати милозвучні — гармонійні дзвони, замовляйте
в одинокій українській ліярні дзвонів
Михайла Брилинського
У ЛЬВОВІ вул. Замарстинівська ч. 41.
ЛІЯРНЯ Львів Замарстинів вул. св. Михайла ч. 14. (власні доми) це можете завсігди дістати дзвони першої якости, довільної величини. — За витревалість ґарантія. — Умови приступні. — Сплата ратами. — Солідність фірми потверджають численні листи похвальні якими згадана фірма може похвалитися. —

ЩО ПІШЛО З ВОГНЕМ. Дирекція обезпечень від вогню видала справоздання за 1928 рік, з якого виноотовуємо кілька цікавих чисел: загалом згоріло в 1928 р. 19.476 нерухомостей в 10.815 пожарах. Найбільше пожарів було в корінній Польщі — бо аж 4000 — і в них згоріло 7 тисяч хат та будинків. Найбільше пожарів було в липні. Тоді спалилося 3800 будинків в 1691 вогнях, а шкоди з того місяця виносять 4 міліони золотих. Богато пожеж було також в осінних місяцях: вересень — 1056, жовтень — 1226. Серпень, тоб-то той місяць, як є найбільше бур з громами, мав мало вогнів бо всього 684. Кілько то людської праці пішло з димом!

НЕ ВДАЛОСЯ. Перед кількома днями в Пирщині пов. Золочів вибух вогонь на подвірю Доська Горошка і жертвою його впала ціла хата. Поліції видалося підозрілим, що Горошко в часі пожару виніс усі річи з хати і то до найменшої дрібниці, почала доходити і показалося, що Горошко сам підпалив хату, аби дістати асекурацію. Та — надія розвіялася, а ще добре буде, як не буде сидів в Івановій хаті...

ВПОПЕРЕК ОКЕАНУ ЧАЙКОЮ Часописи з Америки доносять, що до острова Гавани біля берегів тої части світа причалив Німець Павло Міллер, який з Европи пустився звичайним човном кілька тижнів тому до Ню-Йорку. Подумати — кілько труду, нервів і завзятости в тім чоловіці.

ЯК СЕЛО БОРОНИТЬСЯ? Московські часописи описують таку подію: Мешканці села Сельба зібралися раз на віче і на ньому ухвалили, що кождий, хто буде прихильником комуни, дістане в уряді 25 буків. Ухвалу негайно переведено в діло і кількадесятьом червоним всунули так, як було сказано. Колиж оден з них доніс до окрькому в місті — селяне зібралися знову і рішили донощика спалити живцем. Так і зроблено при участи цілої громади. В кілька днів пізніще приїхала комісія, щоби дослідити цілий факт а селяне тоді комісії сказали таке: „Винуватих не маєте що шукати, бо їх ціла громада осудила. І на будуче буде то само робити“. Очивидно — комісії осталося тільки виїхати — бож цілу громаду засудити чи карати годі.

МИЛА ЖІНОЧКА. Недавно в Біеля в Італії помер 35-літний моряк. Коли до вмираючого спроваджено родичів, розказав він їм, що жінка його держала через 16 літ, т. є. від 1913 року замкненим в темній комірці і нікого до нього не допускала. О що ходило тій жінці — не знати, бо вона кудись втікла.

а не погорджували нею так, як це діялось у нас.

Там працювали всі, праці не стидалися і тому там був добробут, була пошана праці. А в нас було богато „думи, троха фуми і перфуми“ і... „що жидок, то довжок“. Наш селянин з природи ніжний, добросердний, понятливий йшов вперед черепашиним кроком, бо для него не було потрібної йому школи життя, живих-щирих примірів. На нього все гималося, нарікалося на його некультурність, але де він мав ту культуру набувати, цим ніхто не журився. Вселюдна школа давала йому вправді початки грамотности, але не давала йому товариського життя, бо ця школа була побудована на чужих основах, для него некорисних. І нині ще зі свічкою не знайдеш навіть дуже інтеліґентного селянина або селянки членом якогобудь гуртка-товариства нашої інтеліґенції. Про спільні товариські забави інтеліґентів з народом не було навіть мови, тож і не диво, що цей нарід стояв і стоїть, при всій своїй ніжности, на низькому ступені товариського життя. Деж, коли і від кого мав він присвоювати собі світові звичаї, як він не мав до цего нагоди? А чи справді наш селянин був і є такий неотесаний брус, як це можна запримітити нетільки у наших близших сусідів, але й у грошка дальших напр. хлопів Мадярів а навіть хлопів Німців? Світова війна дала на це незбиті докази. А французький, італійський хлоп? Чи вони справді такі культурні? Наочні свідки, між ними н. пр. Др. Григорій Величко, що цілу Францію переїхав на ровері, оповідав, що культура французька — це Париж і по части північна Франція, а на південь поза Парижем французький селянин, який ще й нині виганяє чортів з хорої людини, не вмився до нашого селянина. Наші народні самоуки: бояни, бандуристи, сільські музиканти, будівничі, колодії, різьбарі, наші вишивки і багато иного, чи не доказують шляхотність і інтеліґенцію душі нашого народа?

Котрий з европейських народів може такими природними мистцями почванитися? А чи героїв-лицарів не було в нашім народі? Хто боронив цілу західну Европу від татарської навали? Греки й Римляни вже перед Христом знали і славили мешканців Скитії, знав Великий Наполеон хоробрість нашого жовніра, знали полководці небіжки Австрії, знали й сусідоньки, але вони мовчали, ховали шляхотність народу, а витягали його не його лихі навички, бо ці навички вони самі в него впоювали, щоби показати світови його некультурність і оправдати свою нікчемність. Всю злобу світової війни найбільше відчув наш нарід! Його споневіряно, зрабовано до послідної сорочки, спалили і перевернули горі корінем його села! Ніхто йому не поміг, тільки він сам якоюсь надлюдською, чародійною силою гоїв свої страшні рани, відбудовував села, церкви, школи і не простягав своєї замозоленої руки по милостиню! І за це він некультурний? „Ми видимо чуже під лісом, а не хочемо видіти свого під носом“ — каже слушно наша приказка. Наші українські килими, народні вишивки чарують своєю красою-мистецтвом Німців, Французів, Американців, а для нас це байдуже, бо це не модне, хлопське. Наші дівчата-панночки й пані натягають на себе чудернацьке лахміття паризьких кокеток, а свого мальовничого, українського строю цураються, бо французьке лахміття — це новість, мода, за котру кілька рази в рік викидається великі суми нібито на це, щоби зватися культурними поступовцями, а фактично, щоби робити з себе комедіянтів і дідів. Ой, не тудою наша доріженька, не тудою! Нічого на тій ниві не зоремо, не засіємо і не зберемо, як не будемо любити свого.

Як зачалася світова війна, як московська армія зачала заливати наш рідний край, тоді можна було в цій армії запримітити, що найгарнійщні хлопці, рослі як дуби, здорові як оріхи, гарні як соколи, були якраз діти Великої України. Любо було на них дивитися, але й серце щеміло, коли подумалось, що цих віолів гнано на заріз за чужу, не нашу справу! Чужинці: Французи, Італійці, Німці, що перебували принагідно на Україні, славили красу, ніжність наших красавиць-дівчат, женщин і мужчин, людувались гарними українськими селами, народніми звичаями і його культурністю, а ми, його діти, наслідували ворогів і понижували свій нарід. Була це неймовірна кривда для народа і ганьба для його верхів. Треба зближитися до свого гарного народа, треба з ним жити, щоби пізнати його шляхотну думку, зрозуміти його самого і його потреби.

Треба ворожі наклепи на него обезсилити, показати світові його гарні прикмети! Не кидаймо йому огризків-охлапів, але даймо йому самих себе, пригорнім його до себе, вчім його щиро-сердечно, тоді він нам повірить, піде з нами і в рай і в пекло і ніяка ворожа сила нас не одоліє, не буде партій, а буде непоборна єдність думки і діла.

Іван Франко казав: „Вчім свій нарід так, щоби він знав і відчував, що ми його вчимо“.

Нарікаємо на брак поступу нашого селянина в управі ріллі, на застарілий спосіб господарки і, щоби направити лихо, показуємо йому образочки новітніх знарядів господарських, або від часу до часу якийсь п. аґроном вшкварить для него статейку в ґазеті про новітню управу якоїсь ростини, про курку-несушку, або про корову-молочницю і здається йому, що вже чудес доказав. На селах мали наші священики городи, поле, але кільно з них вели взірцеву господарку, взірцеві городи, садочки? Було десять, чи не було? Було богато стиду, а мало доброго! Так воно є ще й нині. У Львові є товариство українських аґрономів, у Львові вони сидять і звідтам вчать нової господарки. З такої муки хліба не буде, бо це: „Біг пес через овес, не шкодило ні псови, ні вівсови“.

Треба йти на село між нарід і там вчити, показати в практиці свою добру волю, своє знання і новітню штуку. Тоді селянин, наочно переконаний, прийме з вдякою науку, буде вдоволений і нагородить свого доброго вчителя. В такий спосіб знайшлиби наші аґрономи працю, знайшлиби достатне удержання, служилиби свому народови і нарід служивби їм.

Наші Союзи Українок, які засновуються майже виключно по містах і зачинають проявляти дуже корисний, небувалий в нас рух, повинні звернути свою увагу на своїх сестричок-селянок, приєднати, приголубити їх до себе і їх вчити. Такою працею, таким сердечним обєднанням сповнять хвальні Союзи Українок найперший, найвищий обовязок, бо усунуть прірву між станами, зєднають собі любов, пошану довіря і вдяку народню. Дуже, дуже треба нам свідомих селянок, бо майже виключно вони виховують, вигодовують діточок, хлопців і дівчаток — нашу будучність! Така праця буде для Вас Союзанок розрадою, вона принесе Вам радість життя, принесе Вам, принесе Україні честь і славу! Хай „провідні зорі“ Івана Франка стануть для нас всіх одною провідною думкою — служити інтересам рідного народа, тоді нарід нас полюбить і піде з нами до одної спільної мети.

ОТ ПІМСТА! Купець Джіянно в Женеві мусів розвестися зі своєю жінкою і оженився вдруге. Тамта запалала страшною ненавистю до своєї соперниці і коли довідалася, що купець її кохає а вона незадовго і дитину буде мати — придумала нечувану пімсту. Післала іменно в пачці хорій жінці велику вязанку квітів, під яку сховала їдовиту змию. Щастя одначе хотіло, що по дорозі з зимна змия згинула і як Джіяннова отворила пакет, випала вона неживою. Це одначе всеж таки перестрашило її так, що дістала серцевої хороби а поліція арештувала люту здісницю і запакувала в тюрму

ГАРМАТИ ПРОТИ РЕЛІҐІЇ. В селі Тумби тульської ґубернії мали переробити церкву на маґазин. Селяне рішуче тому спротивилися і коли не хотіли опустити церкву, притягнути большевики гармати і загрозили, що збомбардують ціле село, як вони будуть опиратися. Супроти цього селяне вийшли з храму а 14 зпоміж них сейчас розстріляно. От культура!

ЩЕ ОДНА ТРАҐЕДІЯ. Ілько Мацьків з Мразниці під Бориславом здавна сварився зі своєю жінкою Катериною і що день життя їх ставало неможливіщим. Дійшло до того, що оноді в часі сварні Ілько натягнув ніж і пхнув жінці в карк, від чого та відразу впала трупом. Опамятавшись, побіг Мацьків до стайні і стрілив собі в лоб.

СВИНЯ ВИКРИЛА ЗЛОДІЇВ. В селі Баджіо коло Міляно в Італії займався один господар годівлею безріг. Як звичайно кождий годівник — так і він мав свою пестійку-свинку і побивався за нею, якби вона незнати що була. Нараз одного дня свинка заслабла. Господар покликав ветеринаря, той нащупав щось в її жолудку, зробив операцію і витягнув з нього срібну ложку і срібні вилки. Господар той був бідний, срібла у себе не мав — отже й дивно було йому, звідки взялося то начиння в його свинці. Кілька днів пізніще зустрічає свого дальшого сусіду корчмара, від якого раз в тижні забирав лушпини з бараболь і той жалується йому, що у нього від якогось часу пропадає срібло. Господар запросив тоді реставратора до себе і той пізнав своє срібне начиння. Ба, але як воно в свині найшлося? Та тепер вже по нитці: Реставратор той давав лушпини з бараболь господареви. Той посилав двічі в тиждень наймитів до реставрації з мішком, вони забирали лушпини і при тій нагоді крали срібло, та ховали в мішок. Останним разом мабуть також вони так зробили, але забули його витягнути і всипали свині до корита, а свиня зїла. Наймитів тих арештували а свинка набрала ще більшої вартости в очах господаря від того факту.

ТАК ДБАЮТЬ ЗА ЗДОРОВЛЯ. Бразилійський уряд дуже дбає про здоровля своїх громадян. Оноді пр. найшли в одного купця 10 тисяч літрів фалшованого вина і примусили властителя його виляти все до каналу. У другого купця найли смалець, в якім була домішана мука і він мусів кілька ваґонів також кинути в ріку. А в нас?

ХІНСЬКІ ПОРЯДКИ. Часописи доносять, що в Хінах в провінції Кван Су гуляє тепер страшний бандит - ґенерал Ма - Чонґ - Джінґ, який незвичайною жорстокістю переходить давних ханів татарських, а урядові війська не можуть його зловити. Ма-Чонґ-Джінґ — це хлопчина літ 18, а має він 25 тисяч відданих собі кіннотчиків, з якими не піддався Чанґ - Кай - Шекови і якими терроризує країну, завелику в Польщу. Найменший спротив собі або своїй армії карає він лютою смертю — а мешканців залякує мордами, підпалами і руйнованням цілих сіл так, що ті навіть бояться думкою його зрадити. Дотепер знищив той жовтий чорт 10 тисяч сіл і вимордував близько пів міліона людей. І от недавно, коли йому дали знати, що Тибетанці (мешканці гористого краю Тибету) забили кількох його свояків, Ма-Чонґ-Джінґ вислав в гори Тибету 10 тисяч своїх їздців — а ті перебули 176 кільометрів на протязі 47 годин і зрівнали з землею 134 оселі. Ніхто не знає, яка міць в того чоловіка, що він панує над ордами і уряд зловити не може цього опира, якого сліди — кров одна та попелища.

І ТАМ З НЕЮ ВОЮЮТЬ. В Мексику, який привикли ми уважати за дику країну, заводить уряд також прогібіцію. Якраз тепер приготовляє він проєкт закону, по якому не можна буде продавати публично горівки взагалі, а вино і пиво могтимуть одержувати тільки дорослі мужчини. Також покликав уряд окрему комісію для пропаґанди антиалькоголізму. Отже і там на горівці пізналися!

ЦЕРКВУ ОБІКРАЛИ! До церкви в Святковні великій пов. Ясло вломалися оноді якісь бандити і забрали 4 позолочувані чаші 15 мосяжних ліхтарів, 13 обрусів, 3 позолочувані звізди — усього на 1900 зол. Злодії влізли до церкви підкопом а вилізли вікном, але поліція вже є на їх слідах.

ВОҐНІ. Жінка Гринька Перейми з Куклинець пов. Зборів обходилася так неосторожно з огнем, що підпалила власну хату. Мало того. Вогонь перекинувся на сусідські загороди і на протязі двох годин 14 господарств замінилося в купи попелу.

БУРЯ РОЗБИЛА АЕРОПЛЯН. З Ніци повідомляють, що буря розбила до скал гори Орзано бомбардний апарат, який вирушив на нічний лет. Двох поручників, два підофіцири й один механік забиті.

ІНТЕРЕС НА КОТАХ. В Римі арештували рідкого промисловця. Він ловив коти, здирав із них шкіру, а мясо продавав до ресторанів, мясних фабрик і приватним особам як телятину. Денно вбивав він 40 до 50 котів, а на своїй совісти має 40.000 мурлик. Усі що їли котяче мясо, були здорові, а зашкодило воно щойно тепер арештованому.

ЯК ВАЛИТЬСЯ В НЮ - ЙОРКУ. Оноді завалилося в Ню - Йорку деревляне руштовання коло 11-поверхового хмародеру. На руштованню в той час находилося біля 20 робітників і всі вони попали під бальки. 4 понесло смерть на місці.

В ЗУБАХ КРОКОДИЛІВ. З Панами доносять, що на озері Ґатун в тій країні перевернулася кілька днів тому назад військова лодка, у якій їхало 8 вояків. 5 вояків моментально зїли крокодилі а трьох вратувалося в той спосіб, що 11 годин трималися пня дерева і так удержувалися на поверхні води, поки не прийшла поміч.

ЗНОВ ҐРАНАТ. В Дулибах коло Бучача найшов парубок Корпан Маріян на полю артилерійський ґранат і почав його розбирати. Розбирав одначе якось так, що той вибух а відломки його покалічили важко Корпана. Непритомного відвезли його до шпиталю в Чорткові.

ЧЕРЕЗ СТРІХУ ПО ДОЛЯРИ. Два замасковані бандити вдерлися кілька днів тому назад через стріху до хати Антона Домбровського в Яблонові пов. Копичинці. Опришки стерроризували Домбровського ножем та револьвером і забрали йому 150 долярів та убання. Поліція одначе одного вже прилапала

До складу і до ладу.

Ще не решта.

Вже не знаю, чи ще кому в цілім світі так ведеться, як мені, бо вже від драчок погибати тут прийдеться.

Ледви я приїхав з міста, моя жінка голосила так, що навіть про причину я довідався на силу.

От каже: Лиш ти поїхав (о-йо-йой усе заводить!), як коминяр із присяжним з улиці до нас заходять.

Гей „ґоспосю“, ми ходимо скрізь комини вимітати, дайте оден пів-золотий тай ми вступимось від хати.

Далам їм пів-золотого — ще й вони ся не вступили а жандарм уже приходить тай питає у тій хвили:

„Кто єст тутай ґосподаржем“? „Нема дома — я сказала — бо поїхав десь до міста, а я сама ся остала“.

А єст у вас гак пожарни, бечка водом напельнона? Гак „від грани“, є у хаті а бочка зі збіжем повна“.

„Добже, добже, юж два злоти! А ґдзє єст у вас виходек? „Та в нас „не обгорожено“, де хто зайде там виходить“.

При тім ідем перед хату, аж тут пес зачав брехати — так розївся вражий псиско, аж припін урвав проклятий.

Як тоді возмесь наш „мурий“ до кабата — нема ради — обдер кабат доокола з боку — перецу і з заду.

Ледви якось 'го злапала тай затягла аж до хати а він каже: „За то вшистко зараз дзесєнць злотих дати“.

А гадаєш, що помогло щом плакала тай просила? Аж як я вже гроші дала, тоді ся біда вступила.

„Нічо, нічо — кажу — жінко, „від напасти не пропасти“, я мав також біду файну, що можна і в книжку скласти.“

Тай розказав все до чиста, не брехав, борони Боже, а вона: „То нам однако сей день повівся, небоже“.

А — кажу — „виходок“ є в нас (поясняю їй по свому), гак також є, тай керницю маєм завжди води повну.

„Але щож? Біда бідою, а щоб не йти до арешту, я тобі в секреті скажу, що то відей ще не решта.“

Михайло А. Оборко.

НОВІ КНИЖКИ.

Автори й видавництва, які бажають рецензії, зволять прислати два примірники даної книжки.

Іванна Блажкевич: **Пушистий король.** Видавництво „Світ Дитини“, Львів 1929. Стор. 80 з богатьома ілюстраціями. — Кілька тижнів тому назад „Укр. Голос“ у статті „Ще одно джерело багацтва“ порушив справу годівлі кріликів, яка у нас зовсім підупала, а як ведеться то ведеться зовсім не раціонально і висказав побажання, що під сучасну пору дуже придалабся книжечка про кріликів та їх годівлю. І от наче у відповідь на повищі слова добрезаслужене у нас і знане видавництво „Світ Дитини“ пускає у світ і дає до рук дітворі книжечку, в якій у віршоватій формі та легкім переповіданню шан. Авторка, звісна вже загалови як пропаґатор кріликарства з „Жін. Долі“, навчає годівлі цього пожиточного звірка. Книжочка написана так цікаво й приступно, що читається одним духом, а є у ній про все, що відноситься до крілика, почавши від опису кліток до страв з нього та хоріб його. Та шан. Авторка пише також про нашу байдужість до тої годівлі: Коли Французи річно подають 100 міліонів кріликів та виправляють 12 міліонів скірок крілячих — то у нас під тим оглядом не зроблено нічого. Отже треба почати годівлю! Треба так — як каже ця книжочка — взятись нашим селянам за той новий спосіб добування гроша — а перш усього, хто думає годувати крілів — повинен купити та прочитати книжечку „Пушистий король“, щоб зрозумів, яке то богацтво — крілик та як коло нього ходити. Вид. „Світ Дитини“ як кождою, так і цею книжечкою зробило велику прислугу нашому селу. — *К.*

Надіслане.

Подаю до відома, що по повороті зі студій в Парижі, виконую й далі

АНАЛІЗИ

хемічні, фармацевтичні та споживчих середників

в Лябораторії Аптики Ґ. Шанцера (давн. Шварца) в Перемишлі, ул. Францішканська 5. Приготовляється всілякі лябораторійні реаґенції для Вп. П. Лікарів.

Др. Генрик Шанцер.

Іспитований дяк з сильним теноровим голосом, знає книговодство, з дволітною практикою, шукає зараз посади. ІВАН СМОСАРЧИК, с. Горохівці п. п. Перемишль.

Матурист шукає лекцій. Зголошення: Др. Загайкевич, Перемишль, вул. Косцюшки 3.

Партерова вілля на Засяню (Перемишль) **на продаж.** Близші інформації у Дра М. Рибака, Побереже Пілсудського ч. 1.

Уневажнюється згублену військову книжочку, видану через П. К. У. в Перемишлі, Григорію Косові, уродж. в р. 1905 в с. Горохівцях п. Перемишль.

До спродажі рільничих знарядів **пошукуються аґенти** за високою провізією. — Зголошення: Заклади рільничі, Львів, скритка почтова 174.

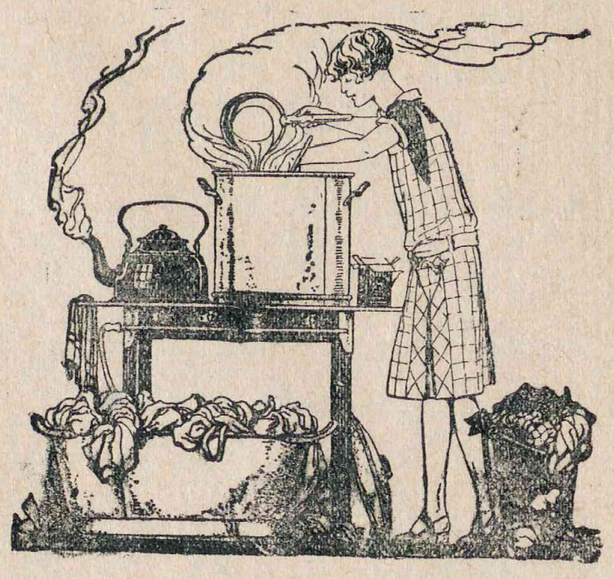

Rinso є необхідне до варення білля.

У кого є звичай варити білля, цей не може обійтися без Rinso, бо ділання Rinso є цего рода, що його стерелізує, доводить його до стану ідеальної чистоти і сніжної білости та не шкодить тканинам. Rinso дає всяку ґарантію, бо є одиноким середником до прання, який не нищить білля.

Rinso сповняє працю людських рук. Коли уживається *Rinso*, тоці не треба приноровлювати ніяких помічних середників: ніякого білила, що ослаблює нитки тканини ніякого мила, що як також непотрібно є тертя, получене з їх ужиттям. Само *Rinso* є завсігди на висоті завдання, хоч ділає нечувано лагідно.

Швидка і проста система.

В балії наповненій водою, до котрої влито розчин *Rinso*, мочити білля кілька годин, а відтак вложити до кітла з водою, долити до розчину *Rinso* (ужити достаточну кількість *Rinso*, щоби витворити густі милини), — і варити, — це все! *Rinso* можна уживати на студено, горячо і до варення.

Rinso продають тільки в пачках.

ПРОБКА ДАРОМ

КУПОН До фірми „Сунляйт“ Спілка Акцийна, Скринка почтова 479. Головна Почта Варшава. — Прошу безплатно прислати мені пробний пакетик Rinso, щоби вистарчило на пробне прання.

Імя і назвище _____

Адреса _____

(Проситься виразно писати).

R.P. 25—3

Адвокат

Др. Микола Рибак

веде адвокатську канцелярію в Перемишлі при ул. Пілсудського 1. в льокали канцелярії бл. п. дра Т. Кормоша.

ЛІКАР

Др. Роман Несторович

ординує у внутрішних і жіночих недугах в Перемишлі, ул. Францішканська 37 II (площа на Брамі). Власна хемічна і мікроскопічна лябораторія.

Др. Михайло Кос

лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

Др. Іванна Вітошинська

ординує в діточих і внутрішних недугах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ

одиноку найліпшу і своєрідну

ПАСТУ ДО ОБУВИ

ЕЛЕҐАНТ

О. Левицької і Ски.

Львів, Кордецького 51.

ЖАДАЙТЕ

у всіх кооперативах

МИЛА

Кооперативної Фабрики

„ЦЕНТРОСОЮЗ“

СЕМЕН ДМИТРАШ Перемишль, вул. Сінна ч. 8, має до продажі всякі реальности — камяниці, будівельні площі та посередничить в двірських парцеляціях, помешканнях і т. п.

Концесіоноване підприємство для водотягової інсталяції

Петро Пастернак

Перемишль — Дворського 4.

Виконує всякі роботи в тім закресі. Монтери кождої хвилі до диспозиції. Ціни доступні. Телефон 106.

Домагайтесь найдобірнійших папірців до курення

„КАЛИНА“

в фабрики кооперативи „Будучність“ в Тернополі.

Українці і Українки! Зі зближаючимся літним сезоном ми постановили вислати 4000 комплетів, по цінах о половину дешевших, як у Ваших місцевостях, в ціли реклямовання наших товарів.

Комплет складається з 15 штук

а іменно: 3 м. вовн. товару в наймоднійші крати або гладкого на літний мужеський одяг, 3 м. десеневого шовку на модну дамську сукню (добрий до прання), 1 літну хустку в найкращі взори турецькі, 1 п. підштанців з доброї димки, 1 п. шовкових шкарпиток і 2 п. чернованих, 6 хусточок і 1 шовкову краватку.

Те все висилаємо тільки за 46 зол.

за післяплатою, по одержанню листового замовлення. Платиться при відборі товару. За доброту товару ґарантуємо, як не подобається, приймаємо назад. Оминайте посередників і перекупців, пишіть до нашого фабр. складу:

„PRODUKCJOPOL“ — ŁÓDŹ, Pl. Dąbrowskiego 4.

УВАГА!

Не купуйте дзвонів

у повоєнних фірмах і не дайте себе обманювати людям, які зі штукою відливання дзвонів ніколи нічого спільного не мали а удавайтеся все з довірям

до старої, славнозвісної нашої фірми

Братів Фельчинських

в Калуші, вул. Сівецька і в Перемишлі ул. Красінського

Тел. ч. 108. :-: ч. 63. :-: Тел. ч. 108

Видавець і відвічальний редактор: Осип Сенечко. З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.